

Závěrečné práce na sinologii FF UK

Nad rámec základních požadavků na závěrečné práce dle Opatření děkana č. 10/2014 stanovuje ředitel Katedry sinologie FF UK tyto požadavky:

Bakalářská závěrečná práce má rozsah dle povahy oboru a tématu, nejméně 50, nejvýše 70 stran formátu A4 (30 řádků na stránku, 60 znaků na řádku). Musí obsahovat předepsané formální náležitosti dle čl. 9 odst. 16 Opatření děkana. Bakalářská práce nemusí přinášet nové vědecké poznatky, postačuje samostatné shrnutí dosavadního zpracování problematiky, případně je zaměřena na užití oboru v praxi. Student musí prokázat schopnost orientace v odborné literatuře a v práci s prameny, včetně literatury a pramenů v čínském jazyce. Diplomová práce má rozsah podle povahy oboru a tématu, nejméně 80, nejvýše 120 stran formátu A4 (30 řádků na stránku, 60 typů na řádku). Musí mít formální náležitosti dle čl. 9 odst. 16 Opatření děkana. Student musí prokázat schopnost samostatného tvůrčího zpracování problematiky a schopnost práce s čínskými prameny a literaturou.

Co se na závěrečných písemných pracích hodnotí

1. znalosti = kontextualizace: kvalita obecného úvodu, porozumění metodě a použitému názvosloví, správná chronologie a charakterizace událostí, literárních děl apod.
2. relevance: motivace tématu (zasazení do kontextu existující odborné literatury), naplnění zadání a myšlenková sevřenost
3. práce s čínskými prameny: celková orientace v pramenné situaci, výběr ukázek, porozumění originálu/správnost překladů, schopnost číst pramen v kontextu
4. struktura a formální náležitosti práce: logické rozčlenění a návaznost kapitol a dalších oddílů, požadovaná délka práce (hodnocení se snižuje i za příliš dlouhé texty), právní úprava obsahu, stránkování, čísla tabulek a obrázků, dodržování zvolené bibliografické normy
5. jazyková úroveň: gramatická a pravopisná správnost, kultivovaný styl
6. celkový dojem: obtížnost tématu, kvalita překladů, případně originalita a závažnost přístupu a závěrů (nároky na originalitu závěrů bakalářské práce jsou nižší adekvátně úrovni studia)

Formální náležitosti závěrečných prací na oboru sinologie FF UK

1. Úprava

1.1. Volba písma a jeho řezů

Práci píšeme patkovým písmem (například Times New Roman) velikosti 12 s řádkováním 1,5. Text podle jeho vnitřní logiky členíme do odstavců a do větších celků, jako jsou oddíly a kapitoly. Je záhodno využívat hierarchického členění do několika číslovaných úrovní. Počet číslovaných úrovní by však neměl přesáhnout čtyři. Ideální je pracovat s automatickým číslováním a automatickými styly nadpisů. Ty je pak možno měnit plošně a využívat i jiné funkce, jako je např. automaticky generovaný obsah s aktualizovanými čísly stránek. V každém textu musí být v záhlaví nebo zápatí automatické číslování stránek.

Pokud si povaha práce nevyžádá výjimku, důsledně používáme jedinou sadu čínských znaků (zjednodušené vs. tradiční) podle tematického zaměření. U čínských slov či spojení začleněných do textu uvádíme vždy nejdříve *pinyin* v kurzivě, za nímž následuje podoba ve znacích (nezapomeneme *pinyin* od znaků oddělit mezerou); chceme-li glosovat i význam daného výrazu, uzavřeme jej do jednoduchých uvozovek. Jedná-se o práci filologického rázu, používáme všude u čínských výrazů tónových značek (avšak nikoli u adjektiv odvozených od čínských slov), včetně poznámkového aparátu.

Ke zdůraznění textu v latině používáme převážně kurzivy, případně i tučného řezu písma, podtržení jen ve zcela nevyhnutelných případech. Zdůrazněním se obecně snažíme šetřit. Čínské znaky *nikdy* nezdůrazňujeme kurzivou – kurzivu u znaků nepoužíváme např. ani v seznamu literatury, neboť znakové písmo kurzivu jako zvláštní řez nezná (dostatečná je kurziva u *pinyinového* přepisu).

Kurzivou vyznačujeme cizí slova či výrazy nezačleněné do české slovní zásoby. Stejně tak kurzivou píšeme názvy knih. Názvy básní, písní a dalších podobných děl necháváme bez dodatečného vyznačení. Články a kapitoly ponecháváme bez kurzivy.

1.2. Další typografické zásady

Dbáme na dodržování elementárních typografických zásad, zejména pak:

jednopísmenné předložky nejsou nikdy na konci řádku (technicky: za jednopísmennou předložkou je vždy pevná mezera [Ctrl+Shift+mezerník]);

používáme české (,“ , ‘), a nikoli anglosaské uvozovky (“”, ‘’);

důsledně rozlišujeme pomlčku (–) a spojovník (-); spojovník se používá prakticky jen ve složených výrazech (a v některých prepisech čínštiny pro oddělení slabik);

důsledně rozlišujeme mezi apostrofem (') a jinými podobnými tvary (nepoužíváme místo něho jednoduchou uvozovku, obrácený apostrof, opuštěnou čárku apod.);

rozmezí let, stránek apod. oddělujeme pomlčkou bez mezer, nikoli spojovníkem; mezi číslo a procenta vkládáme pevnou mezeru; pevnou mezeru vkládáme i mezi čísla a jednotky (20 Kč), mezi zkratky křestních jmen (J. Průšek) mezi titul a jméno (PhDr. Muk) a do dat (12. 12. 2012), a obecně všude, kde není vhodné zalomení řádku.

Snažíme se omezit kombinace různých typů a řezů písma na nejmenší možné funkční minimum.

Snažíme se důsledně řídit oficiálními pravidly českého pravopisu (včetně transliterace nelatinkových písem, v první řadě ruštiny). Doporučujeme používat Internetovou jazykovou příručku na stránkách Ústavu pro jazyk český AV ČR (<http://prirucka.ujc.cas.cz/>) a slovníky tamtéž.

1.3. Zkratky

Vedle zkratk běžných v českém pravopisu je možno v odůvodněných případech používat jakékoli další zkratky či soustavu zkratk. Ty je však samozřejmě vždy nutno vysvětlit ve zvláštním seznamu zkratk. Zkratkami je možno například také odkazovat k pramenům, zejména pramenům často citovaným, pak je ovšem opět nutné tyto zkratky ve zvláštním seznamu objasnit.

2. Poznámkový aparát

2.1. Odkazy:

Používáme závorkovou metodu ve formátu (autor rok: stránka). Mezi dvojtečkou a číslem stránky vložíme pevnou mezeru. Tam, kde uvádíme rozmezí stránek, oddělíme obě čísla pomlčkou bez mezer. Odkaz vkládáme bezprostředně za tvrzení, které jím podpíráme, ať má délku věty nebo delšího celku, jako je odstavec. Parafrázujeme-li rozsáhlejší část cizího textu, na konec odstavce uvedeme odkaz doplněný o slovo „podle“. Odkaz může být syntakticky včleněn do textu skrze jméno autora, do závorky potom uvádíme pouze rok vydání a stránku či stránky, např.

„...ačkoli Baxter (1992: 287) navrhuje právě toto řešení, dobře zdůvodněné odmítnutí tohoto přístupu najdeme u Sagarta (1999: 46–48)“.

U čínských autorů kvůli velkému počtu osob s tímž příjmením uvádíme i jejich dané jméno; s čínskými jmény zacházíme dle čínské konvence (příjmení píšeme před daným jménem, v bibliografii je neoddělujeme čárkou atd.). To neplatí pro pozápadněné varianty čínských jmen, např. Hsia, C.T. nebo Lee, Leo Ou-fan. K příjmení přidáváme v citaci iniciály také tehdy, pokud je citace nejednoznačná (stejně příjmení a rok vydání, ale různí autoři). Pokud citujeme více zdrojů od stejného autora vydaných ve stejném roce, rozlišujeme je písmenem připojeným bez mezery za rok vydání (např. Průšek 1947a, b).

Uvnitř kulatých závorek se závorky odkazu mění na závorky hranaté, např.

„... v této lokalitě se našly lidské pozůstatky se zřejmými stopami rituálního násilí (na což konec konců upozorňuje i Maršovský [2016: 344])“.

2.2. Odkazy na předmoderní díla (často prameny):

Klasické spisy za běžných okolností citujeme tradičním způsobem a podle zvyklostí, zpravidla tedy názvem spisu a místem vyjádřeným číselným údajem, typicky sestávajícím z čísla kapitoly a čísla oddílu, oddělených tečkou. Podle potřeby je však možné tento systém modifikovat. Zároveň je nutné v seznamu literatury uvést konkrétní edice, s nimiž jsme pracovali.

2.3. Doslovné citace:

Doslovné citace začleňujeme do textu podle platných pravidel českého pravopisu (pozor na interpunkci!), odkaz uvedeme nejdříve po uzavření uvozovek. Delší úseky textu citujeme zvláštním způsobem – nalijeme je do zvláštních bloků, které jsou odsazeny zleva a mohou být vysázeny menším řezem písma (10).

2.4. Poznámky pod čarou:

Do poznámek pod čarou vkládáme doplňující informace, které by nadměrně zatěžovaly hlavní text. Lze v nich uvádět i odkazy, které nelze navázat na standardní citační aparát, jako je ústní či emailová komunikace, např. v hlavním textu

„... dokonce i Štěpán Pavlík pochybuje o existenci ergativu v namujštině,¹³ a to přesto, že ...“

a v poznámce pod čarou

¹³ Osobní komunikace, 23. 12. 2015.

Je-li to z povahy práce možné, snažíme se udržet náležitou proporcii mezi hlavním textem a poznámkami pod čarou (v některých případech je účelnější přesunout doplňkové informace do přílohy). Ideální je používat automatického číslování poznámek pod čarou. Horní index čísla poznámky vkládáme z typografických důvodů vždy *za interpunkční znaménko*. Každá poznámka pod čarou začíná velkým písmenem a je ukončená tečkou.

3. Bibliografické údaje

3.1. Obecné pokyny:

Seznam použité literatury je nutno rozdělit na (primární) prameny a (odbornou) literaturu. Spíše výjimečně lze v odůvodněných případech vydělit i jiné sekce. Neoddělujeme však od sebe jednotlivé formáty publikací – monografie, články, el. zdroje apod., se všemi zacházíme jako s rovnocennými položkami téhož seznamu. Jednotlivé položky řadíme podle české abecedy, tj. podle autora a roku vydání.

Čínské znaky udáváme pouze u jména autora či autorů a u názvu díla. Místo vydání a nakladatelství zůstávají pouze v *pinyinu*. Sadu znaků (zjednodušené vs. nezjednodušené) volíme podle toho, kterými je dílo skutečně vysázeno. V odůvodněných případech lze od této konvence ustoupit – ve většině případů je zbytečné trvat např. na různých nestandardních variantách. Tónové značky uvádíme jen v tom případě, že jsou soustavně uplatňovány v celé práci. V *pinyinu* píšeme v titulech publikací velká písmena jen u vlastních jmen podle české konvence, v názvech časopisů a institucí včetně nakladatelství píšeme velké písmena na začátku každého slova; snažíme se též dodržovat princip, že slova se píší dohromady. U moderní sekundární literatury v čínštině soustavně doplňujeme český překlad, uzavřený do hranatých závorek za znakovou podobou. Případné uvozovky uzavíráme ještě před překladem:

Wāng Huí 汪暉 (1997). „Liáng Qǐchāo lùn kēxué yǔ xìnyǎng 梁启超论科学与信仰“ [Liáng Qǐchāo o vědě a víře]. *Jīnqiū Kēyuàn 金秋科苑* 2, 4–6.

Názvy časopisů nepřekládáme. Pokud má ale časopis souběžný název v jiném jazyce, můžeme jej uvést v kulatých závorkách, např. *Xīn Qīngnián 新青年 (La Jeunesse)*.

Má-li dílo dva autory, spojíme je spojkou „a“; má-li dílo více autorů, oddělujeme je čárkou. V případě, že jsou více než tři, stačí uvést prvního z nich a doplnit zkratku „et al.“ Obdobně postupujeme, jestliže bibliografický údaj obsahuje více míst vydání.

Jedná-li se o kolektivní dílo (sborník, kolektivní monografie), uvedeme jako autora editora či editory a doplníme zkratkou „(ed.)“ či (edd.)“. Uvádíme-li na místě autora překladatele, doplníme jeho jméno zkratkou „(přel.)“.

Pokud potřebujeme jmenovitě udat, kolikáté vydání knihy příslušný záznam představuje, lze tak učinit pomocí horního indexu zleva u roku vydání: ¹1927, ²1955, ³1986. Je-li záhodné, v prvé řadě u předmoderních spisů, vyznačit rok prvního vydání, popř. sepsání, je možné uvést rok prvního v hranatých závorkách a za ním v kulatých závorkách rok vydání edice, s níž pracujeme, např. Mǎ Jiànzhōng [1898] (2000).

Pokud jsme pro rozlišení citací museli použít písmena abecedy, musí být stejně uvedena i v bibliografii (1990a, 1990b atd.).

Pomocné informace, jako je například údaj o ekvivalenci jmen, znakové podoby čínských jmen autorů působících v západním prostředí apod., je možno uvádět v hranatých závorkách. Čínská jména nečínských autorů se rozdělují podle čínské konvence (Příjmení Jméno, např. Fèi Zhèngqīng 费正清 = John K. Fairbank), čínské přepisy nečínských příjmení se píšou dohromady, i když formálně připomínají čínská dvouslabičná nebo trojslabičná jména (např. Dùwēi 杜威 = John Dewey). Např.:

Chao, Yuen Ren [Zhào Yuánrèn 赵元任] (1941). „Distinctions within Ancient Chinese“.

Harvard Journal of Asiatic Studies 5, 203–233.

Gāosīmàn 高思曼 [Gassmann, Robert H.] a Hé Lèshì 何乐士 (1994). *Dìyī-jìè guójì xiān-Qīn*

Hànyǔ yǔfǎ yántǎohuì lùnwénjí 第一届国际先秦汉语语法研讨会论文集. Chángshā: Yuèlù Shūshè.

Anonymní moderní publikace je možné citovat buď zkratkou (Anon. 1950), pokud jich v práci není použito mnoho, nebo nahradit jméno autora názvem periodika nebo knihy, např. (*Rénmín Ribào* 1976), (*Zhōngguó Shùxuéhuì shǐliào* 1996). Často používané delší názvy je vhodné zkracovat použitím prvních písmen slov (nikoli slabik), např. (*ZDBQ* 1988) pro *Zhōngguó dà bǎikē quánshū*. Tam, kde sice není znám konkrétní autor, ale za vydání je zodpovědná určitá instituce, je vhodné uvést tuto instituci, např. (*Xīnhuá* 2001), případně její zkratku běžně užívanou v textu a uvedenou v seznamu zkratk (ÚV KS Číny 1961). Pokud je text podepsán kolektivem s velmi dlouhým názvem, uvádí se celý název jen v bibliografii a v citaci se místo něj použije název nebo zkratka instituce nejvyšší úrovně. Například článek kolektivu Běijīng Shīyuàn Shùxuéxì jiàogǎi yī-zhī duì Yùquánlù chēzhàn zhàndòu xiǎozǔ 北京师院数学系教改一支队玉泉路车场战斗小组 se bude citovat jen (Běijīng Shīyuàn 1959). Podobné dlouhé názvy je někdy vhodné v bibliografii také přeložit.

Je možné kombinovat názvy podle institucí a periodik (někdy Xīnhuá, někdy *Rénmín Ribào*), ale není možné kombinovat tyto konvence se zkratkou Anon.

3.2. Citace jednotlivých formátů:

Monografie:

Baxter, William H. (1992). *A Handbook of Old Chinese Phonology*. Berlin a New York: Mouton de Gruyter.

Guǎn Xièchū 管燮初 (1981). *Xī-Zhōu jīnwén yǔfǎ yánjiū* 西周金文语法研究 [Výzkum gramatiky západozhouských nápisů na bronzových předmětech]. Běijīng: Shāngwù Yīnshūguǎn.

Harbsmeier, Christoph (1998). *Logic and Language*. 7. svazek řady: J. Needham (ed.), *Science and Civilization in China*. Cambridge: Cambridge University Press.

Sborník, kolektivní monografie, edice starého textu (editor či editoři místo autora):

Kuwayama, George (ed.) (1983). *The Great Bronze Age of China. A Symposium (Los Angeles: County Museum of Art)*. Seattle a London: University of Washington Press.

Wáng Zhìqún 王智群, Xiè Róngé 謝榮娥, Wáng Cǎiqín 王彩琴 (edd.) (2009). *Yáng Xióng Fāngyán jiàoshì huìzhèng* 揚雄方言校釋匯證 [Yáng Xióngǔ Fāngyán kolacionovaný a se sebranými a kriticky posouzenými komentáři]. 2 sv. Běijīng: Zhōnghuá Shūjú.

Nepublikovaná práce (diplomová, disertační):

LaPolla, Randy J. (1990). „Grammatical Relations in Chinese: Synchronic and Diachronic Considerations“. Nepublikovaná disertační práce, University of California, Berkeley.

Kapitola v kolektivní monografii, příspěvek ve sborníku:

Kiparsky, Paul (1968). „Metrics and Morphophonemics in the Kalevala“. In: C. E. Gribble (ed.), *Studies Presented to Roman Jakobson by His Students*. Cambridge (Mass.): Slavica, 165–181.

Článek v časopise:

McCully, Christopher B. a Hogg, Richard M. (1994). „Dialect Variation and Historical Metrics“. *Diachronica* 11.1, 13–34.

Chao, Yuen Ren [Zhào Yuánrèn 赵元任] (1941). „Distinctions within Ancient Chinese“. *Harvard Journal of Asiatic Studies* 5, 203–233.

Článek v novinách:

Kotrba, Vratislav (1992). „Hmyz má v čínské kuchyni své nezastupitelné místo“.
Dolnohotecký zpravodaj, 15. 3. 1992, 5–6.

Elektronický zdroj:

Dolejší, Karel (2013). „Potrženec horší trhovce“. *Britské listy* [online], 15. 10. 2013.

Dostupné na: <http://blisty.cz/art/70507.html> (navštíveno 1. 12. 2013).

Harbsmeier, Christoph (ed.). *Thesaurus Linguae Sericae: An Historical Encyclopaedia of Chinese Conceptual Schemes* [online]. Dostupné na: <http://tls.uni-hd.de> (navštíveno 5. 8. 2013).

Xiān-Qín jiǎgǔ jīnwén jiǎndú cíhuì zīliào kù 先秦甲骨金文簡牘詞彙資料庫 [Korpus slovní zásoby textů na věšebných nápisech, bronzových předmětech a bambusových a dřevěných úštěpcích z předqínské doby] [online]. Academia Sinica. Dostupné na: http://inscription.sinica.edu.tw/c_index.php (navštíveno 8. 9. 2012).

Překlad:

Překlady běžné sekundární literatury či pramenů tam, kde nám nejde o srovnávání řešení jednotlivých překladatelů, citujeme standardním způsobem podle autora:

Le Goff, Jacques (1998). *Středověká imaginace*. Přel. I. Murasová. Praha, Argo.

Jen Lien-kche [= Yán Liánkē 閻連科] (2013). *Čtyři knihy*. Přel. Zuzana Li. Praha: Verzone.

Pokud jsou překlady soustavně předmětem rozboru, srovnávání či argumentace, je záhodno na ně odkazovat skrze jméno překladatele, jehož role zde vystupuje do popředí (v takovém případě lze vyčlenit v seznamu literatury i zvláštní oddíl):

[Li 2013=] Jen Lien-kche (2013). *Čtyři knihy*. Přel. Zuzana Li. Praha: Verzone. [orig. Yán Liánkē 閻連科 (2010), *Sìshū* 四書, Xiānggǎng: Míngbào Chūbǎnshè].

Jestliže se jedná o překlady děl starověkých autorů, resp. osob, jimž je dílo tradičně připisováno, odkazujeme na ně skrze osobu překladatele (typicky zároveň komentátora a původce průvodních studií v jedné osobě):

Lau, Ulrich a Lüdke, Michael (přel.) (2012). *Exemplarische Rechtsfälle vom Beginn der Han-Dynastie: eine kommentierte Übersetzung des Zouyanshu aus Zhangjiashan/Provinz Hubei*. Tokyo: Research Institute for Languages and Cultures of Asia and Africa (ILCAA), Tokyo University of Foreign Studies.

Zádrapa, Lukáš (přel.) (2011). *Chan-fej-c'. Sv. I*. Praha: Academia. [orig. Hán Fēi 韓非 (3. stol. př. n. l.), *Hánfēizǐ* 韓非子].

Archivní materiály:

U archivních zdrojů je vždy nutno uvést jejich umístění a úplné katalogové číslo. Čínské archivní katalogy obvykle uvádějí číslo ve tvaru: číslo fondu (*quánzōng hào* 全宗号) – číslo svazku (*ànjǔàn hào* 案卷号) / pořadové číslo (*xù hào* 序号). Pokud mají čínské oficiální dokumenty určené číslo ve tvaru (rok) kategorie + pořadové číslo, je třeba uvést i to ještě před názvem:

Fàn Fèngqí 范凤岐 (1964). *Zìwǒ jiǎnchá* 自我检查 [Má sebereflexe]. Archiv Čínské akademie věd, dokument Z370-92/4, leden 1964.

Čínská akademie věd (1979). (79) Kē fā jì zì 科发计字 1017 号: *Guānyú jiànlì Yìngyòng shùxué yánjiūsuǒ hé Xìtǒng kēxué yánjiūsuǒ de qǐngshì bàogào* 关于建立应用数学所和系统科学研究所的请示报告 [Zpráva a žádost o povolení založení Ústavu aplikované matematiky a Ústavu systémových věd Čínské akademie věd]. Archiv Čínské akademie věd, dokument Z370-198/2.